Lieta Nr.C31436813

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014.gada 21.maijā

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa

šādā sastāvā: tiesnese E. Stelte-Auziņa,

ar tiesas sēžu sekretāri A. Orlovsku,

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu M SIA "ARSENAL" prasībā pret /pers. A/ par aizdevuma un nokavējuma procentu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2013.gada 16.septembrī Maksātnespējīgās SIA "ARSENAL" (turpmāk tekstā – prasītāja) administrators /pers. C/ cēlis tiesā prasību pret /pers. A/ (turpmāk tekstā – atbildētājs) par parāda piedziņu.

Prasība pamatota uz Civillikuma 1587., 1943., 1946., 1756., 1759. un 1765.pantu.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt atbildētāja parāda pamatsummu 24 000,00 EUR (Ls 16 867,30) un nokavējuma procentus par laika periodu no 2010.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 16.septembrim 5 341,81 EUR (Ls 3 754,24), kā arī lūdz noteikt tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no piespriestās summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Prasības pieteikumā norādīts, ka administrators pēc prasītājas dokumentu pārņemšanas konstatēja, ka bilancē ir fiksēts atbildētāja debitora parāds. Puses 2009.gada sākumā mutiski vienojās par aizdevuma 24 000,00 EUR piešķiršanu atbildētājam un 2009.gada 11.septembrī parakstīja aizdevuma līgumu. 2009.gada 11.septembrī prasītāja pārskaitīja atbildētājam uz viņa kontu 24 000,00 EUR maksājuma mērķī norādot: "Aizdevums uz 14.09.2009 Aizņēmuma līguma Nr.10/09 pamata". Līgumā puses bija vienojušās, ka prasītāja piešķir atbildētājam bezprocentu aizdevumu un aizdevuma atmaksas termiņš bija noteikts līdz 2009.gada 31.decembrim. Atbildētājs aizdevumu nav atmaksājis.

[2] 2013.gada 25.oktobrī tiesā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi par celto prasību, kurā atbildētājs norāda, ka prasību neatzīst.

Paskaidro, ka 2009.gadā aizdevums (aizņēmuma līgums Nr.10/09) tika noformēts ar AS "Norvik banka" atbalstu (AS "Norvik banka" tobrīd pastarpināti bija prasītājas īpašniece). Faktiski aizdevumu atbildētājam kā uzticamam klientam izsniedza AS "Norvik banka" caur savu meitas firmu atbildētāja tekošo īstermiņa norēķinu kārtošanai. Aizdevuma atmaksu atbildētājs veica AS "Norvik banka" savstarpēju norēķinu veidā, veicot dažādus darījumus. Tā kā tas notika četrus gadus atpakaļ un atbildētāja ieskatā aizdevumu atbildētājs dzēsis, ir sarežģīti patlaban atjaunot naudas plūsmas bilanci par šo periodu, lai matemātiski pierādītu aizdevuma dzēšanas faktu. Tieši prasītājas kontā vai kasē šo aizdevumu neesmu atmaksājis.

Iespējams, aizdevums nav norakstīts prasītājas grāmatvedībā amatpersonu vai dalībnieku maiņas dēļ vai dati par atbildētāja parādu noklīduši prasītājas 2012.gada novembrī notikušās reorganizācijas dēļ.

Aizdevuma "neformālo" dabu apliecina arī līguma 2.punktā noteiktais, ka aizdevums ir bezprocentīgs. Atbildētājs nav bijis radniecīgās, darījumu vai kādās citās attiecībās ar prasītājas amatpersonām vai dalībniekiem, lai atbildētājam bez redzama pamatojuma tiktu piešķirts 24 000,00 EUR bezprocentu kredīts, kā arī fakts, ka aizdevums tika ieskaitīts atbildētāja kontā 11.09.2009. trīs dienas pirms paša līguma parakstīšanas.

Atbildētājs nekad nav saņēmis jebkādu atgādinājumu no prasītājas par parāda esamību, kas netieši apliecina aizdevuma dzēšanas

faktu. Atsaucas uz Komerclikuma 406.pantu. Kopš aizdevuma atmaksas termiņa – 31.12.2009., ir pagājuši gandrīz četri gadi, par aizdevuma atmaksu atbildētājs nav saņēmis nevienu atgādinājumu vai brīdinājumu, kas aizdevējam būtu jānosūta, ja parāds nav nomaksāts. Parāds ir noildzis Komerclikuma izpratnē. No iepriekšminētā izriet arī nokavējuma procentu aprēķināšanas nepamatotība, jo nokavējums nav pieļauts.

Civillikuma 1440.pants nosaka, ka tiesisks darījums ir spēkā, ja tā dalībnieki izteic savu gribu, bet ir vēl vajadzīgs, lai šī griba būtu radusies brīvi - bez maldības, viltus vai spaidiem, šajā gadījumā atbildētāja ieskatā aizdevums tika izsniegts, maldinot saņēmēju (atbildētāju), ka tā savstarpējie norēķini ar AS "Norvik banka" kalpos par pamatu aizdevuma dzēšanai. Līdz ar to šāds darījums nav uzskatāms par spēkā esošu.

Pie tam, ņemot vērā to, ka atbildētājs šo aizdevumu faktiski uzskatīja par aizdevumu no AS "Norvik banka", ar kuru tam bija dažāda veida norēķini un parāda atmaksas veidi, bet prasītājas grāmatvedībā šis parāds joprojām ir uzskaitīts kā nesamaksāts, atbildētāja ieskatā uzskatāms, ka iepriekšminētā ir svarīga maldība, kas, saskaņā ar Civillikuma 1445.pantu iznīcina visu darījuma spēku, jo jāpieņem, ka tas, kas tā maldījies, nav nemaz devis darījumam savu piekrišanu un darījums tā tad nemaz nav noticis.

[3] Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies, neierašanos attaisnojošus dokumentus tiesā nav iesniedzis, nav lūdzis izskatīt lietu pēc būtības bez viņa klātbūtnes vai atlikt lietas izskatīšanu. Par tiesas sēdi atbildētājam paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 156.pantu, tiesa uzskata par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētāja klātbūtnes tiesas sēdē. Tiesa atzina atbildētāja neierašanos uz tiesas sēdi bez attaisnojoša iemesla.

Tiesas sēdē prasītājas administrators prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un motīviem. Paskaidroja, ka atbildētājs atzina, ka aizdevumu ir saņēmis. Atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus, ka viņš maldījies aizdevuma līguma noslēgšanas brīdī, vai, ka saistības pret AS "Norvik banka", būtu izpildītas. No līguma izriet, ka parāds bija jāatdod prasītājai, nevis AS "Norvik banka". Atbildētājs nevar norādīt, ka ir iestājies noilgums Komerclikuma 406.panta izpratnē, jo starp pusēm noslēgtais līgums nav komercdarījums.

Motīvu daļa

[4] Noklausījusies prasītājas administratora paskaidrojumus tiesas sēdē un novērtējusi lietas materiālus kopumā, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma daļēji.

[5] Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikts, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījums vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Civillikuma 1512.pantu, pie katra saistību līguma būtības pieder savstarpējs apsolījums un tā pieņemšana no abām pusēm divpusējos līgumos. Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildījuma grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

[6] No Liepājas tiesas 2013.gada 3.jūlija sprieduma lietā Nr.C20276713 redzams, ka prasītājai pasludināts maksātnespējas process un par prasītājas administratoru iecelts administrators /pers. C/.

[7] Lietā nepastāv strīds, ka 2009.gada 14.septembrī puses noslēdza Aizņēmuma līgumu Nr.10/09 par aizdevuma 24 000,00 *euro*, kas, saskaņā ar Padomes 1997.gada 17.jūnija Regulu (EK) Nr.1103/97 noteikto maiņas kursu (1 *euro* =0.702804 lati), sastāda Ls 16 867,30, piešķiršanu.

Ar 14.09.2009. Aizņēmuma līguma Nr.10/09 1.punktu pierādīts, ka aizdevuma atgriešanas termiņš bija noteikts līdz 2009.gada 31.decembrim.

Saskaņā ar Civillikuma 1425.pantu, katra saistība jāizpilda pilnā apmērā, un nevienu nevar piespiest apmierināties tikai ar kādas saistības daļas izpildījumu. Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis. Saskaņā ar Civillikuma 1512.pantu, pie katra saistību līguma būtības pieder savstarpējs apsolījums un tā pieņemšana no abām pusēm divpusējos līgumos.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas norādīto atbildētāja kopējā parāda summas apmēru, jo atbildētājs pret summu nav iebildis, bet iebildis par prasījumu kopumā. Atbildētājs nav iesniedzis nevienu rakstveida pierādījumu, kā arī nav norādījis uz šādu pierādījumu esamību par faktiem, kurus norādījis savos 25.10.2013. rakstveida paskaidrojumos. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt parāda esamību, jo saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo. Tāpat atbildētājs iebildumus pret noslēgto līgumu pēc būtības nav izteicis un līgumu nav apstrīdējis ne kopumā, ne kādā tā daļā ceļot prasību.

Līdz ar to, tiesa atzīst, ka prasītāja ir pierādījusi savu tiesību pēc prasījuma. Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājai piedzenama parāda pamatsumma 24 000,00 *euro*.

[8] Prasītāja lietā lūgusi piedzīt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus par periodu no 2010.gada 1.janvara līdz 2013.gada 16.septembrim 5 341,81 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu, ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta 1.daļu, procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā. Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta 2. un 3.daļu, likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība nolīgta līgumā par preces piegādi, par pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, ir septiņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p.3.d.) gadā, bet līguma attiecībās, kurās piedalās patērētājs, — seši procenti no simta gadā.

Tiesa secina, ka, veicot prasītājas aprēķināto likumisko nokavējuma procentu matemātisku pārrēķinu, piedzenamo likumisko procentu apmērs ir 5 220,00 *euro*, nevis 5 341,81 *euro* kā norādījusi prasītāja.

Tiesa atzīst, ka prasījums par likumisko nokavējuma procentu piedziņu ir apmierināms daļēji un likumisko nokavējuma procentu apmērs nosakāms 5 220,00 *euro*, bet prasība par likumisko nokavējuma procentu 121,81 *euro* apmērā piedziņu – noraidāma.

[9] Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summu piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Atbilstoši Civillikuma 1763.panta 1.punktam nosakāms, ka procentu pieaugums apstājas, kad nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis aizdevuma summas lielumu. Civillikuma 1765.panta ceturtā daļa nosaka, ka procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Bet, ja noliktajā termiņā nesamaksā procentus vismaz par gadu, tad pēc kreditora pieprasījuma par viņam pienākošos procentu summu aprēķina likumiskos procentus par minēto termiņu. Tiesa atzīst, ka nosakāmas prasītāja tiesības par laiku līdz tiesas sprieduma izpildei, saņemt no atbildētāja likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no parāda pamatsummas.

[10] Atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktam, prasītāja bija atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi valsts ienākumos piespriežami no atbildētāja – valsts nodeva 1 214,49 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 10,44 *euro* apmērā.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 8., 34., 35.panta 1.daļas 1.punkta, 41.panta 1.daļas, 92.-97.pantu, 189.-193.pantu, 195., 204.^{1}pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, M SIA "ARSENAL", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, labā pamatparādu 24 000,00 *euro* (Ls 16 867,30) un likumiskos procentus 5 220,00 *euro* (Ls 3 668,64), kopā 29 220,00 *euro* (divdesmit deviņi tūkstoši divi simti divdesmit *euro*) (Ls 20 535,94 – divdesmit tūkstoši pieci simti trīsdesmit pieci lati un 94 santīmi).

Atzīt prasītājai M SIA "ARSENAL", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības par laiku līdz tiesas sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no parāda pamatsummas.

Noraidīt prasību daļā par likumisko procentu 121,81 *euro* (Ls 85,61) piedziņu un tiesību atzīšanu par laiku līdz tiesas sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no piespriestās summas.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu 1 214,49 *euro* (viens tūkstotis divi simti četrpadsmit *euro* un 49 centus), kas iemaksājami Valsts kases kontā Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, BIC kods TRELLV22.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 10,44 *euro* (desmit *euro* un 44 centus), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Dokuments, kas apliecina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts labā iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma teksta sastādīšanas dienas – 2014.gada 4.jūnija, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese: E. Stelte-Auziņa